

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز سه شنبه ۳۰ شهریور ماه ۱۳۱۰ * (۹ جمادی الاولی ۱۳۵۰)

فهرست مذاکرات

(۱) تصویب صورت مجلس	(۴) شور و تصویب لایحه اصلاح قسمتی از قانون نظام وظیفه
(۲) اقتراع شعب سه	(۵) تقدیم یک فقره لایحه از طرف معاون وزارت مالیه
(۳) تصویب لایحه اعتبار ساختمان مجلس ما	(۶) موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس يك ساعت و نیم قبل از ظهر بریاست آقای دادگر تشکیل گردید

صورت مجلس پنجشنبه بیست و پنجم شهریور ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند * *

(۱ - تصویب صورت مجلس)

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست؟ آقای فرشی در صورت مجلس نظری دارید؟
فرشی - قبل از دستور
رئیس - در صورت مجلس نظری نیست؟ (گفتند - خیر)
صورت مجلس تصویب شد. آقای فرشی میل دارید قبل از دستور حرف بزنید؟
فرشی - بلی
رئیس - این رامی توانم از آقا تقاضا کنم که جلسه بعد موکول بفرمائید؟ (صحیح است)
فرشی - چشم
[۲ - اقتراع شعب]
رئیس - امروز بایستی شعب اقتراع بشوند از مجموع

عده حاضر (۸۶ نفر) بهر شعبه چهارده نفر میرسند بقیه به شعبه يك و دو هر کدام يك نفر اضافه میشود
[برای تعیین شعب اقتراع بعمل آمده نتیجه بقرار ذیل حاصل شد]
شعبه اول - آقایان : حسین قلی خان نواب - میرزا سیداحمد بهبهانی - دکتر عطا الله خان سمیعی - میرزا احمد خان صفاری - میرزا محمد علی خان تربیت - دکتر ضیائی - دکتر احتشام - امیر تیمور - وهاب زاده - محمد ناصر خان قشقائی - بنکدار - مسعودی خراسانی - دبستانی کرمانی
میرزا سید محمد محیط لا جانی
شعبه دوم - آقایان : دکتر طاهری - حسنعلی میرزا دولتشاهی - اعتبار - مصدق جهانشاهی - جمشیدی - خواجوی - دهستانی - میرزا اسدالله فقیه - میرزا ابراهیم

* عین مذاکرات مشروح چهل و پنجمین جلسه از دوره هشتم تقنینیه . (مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۵)

دایرة تک نویسی و تحریر صورت مجلس

خان قوام - مجد ضیائی - مقدم - شریعت زاده - حاج میرزا حبیب الله امین - فهیمی .

شعبه سوم - آقایان : ابوالحسنخان پیرنیا - محمد تقی خان اسعد - دکتر ملک زاده - احتشام زاده - فاطمی مخبر فرهمند - مسعود ثابتی - رهبری - حاج میرزا حسین خان فاطمی - حاج حسین آقا مهدوی - همراز - مؤید احمدی - هزار جریبی - اورنگ

شعبه چهارم - آقایان : معتضدی - سید مرتضی وثوق - فرا گوزلو - ملک زاده آملی - دبیر سهرابی - حکمت - بوشهری - مددی - باستانی - روحی - دوقر - میرزا بالس - ساکنیان - کفائی

شعبه پنجم - آقایان : بونس آقا وهاب زاده - محمد علی میرزا دولتشاهی - امیر حسینخان بختیاری - حاج میرزا حسنخان اسفندیاری - دادور - ایزدی - فرشی - ارباب کیخسرو - افخمی - دادگر - دکتر لقمان - امیر دولت - شاهی - کازرونی - حاج محمد رضا بهبهانی

شعبه ششم - آقایان : بیات - طهرانی - ملک مدنی - شریفی - امیر عامری - بارعلی - آقا سید کاظم - ارکانی - عدل - اسمعیل خان قشقائی - رهنا - طهرانچی

شعبه یک اضافه شود - آقا سید حبیب الله لاریجانی

شعبه دوم اضافه شود - لیقوانی

رئیس - پس از ختم جلسه خواهش میکنم آقایان شعب را تشکیل داده و اعضای عامله خودشان را معین کنند آقای وزیر عدلیه

(۳ - تصویب لایحه اعتبار ساختمان مجلس ها)
وزیر عدلیه - میخواستم خواهش بکنم اگر موافقت میفرمایند لایحه که راجع است بنظمیه و اعتبار ساختمان مجلس ها چون خیلی مختصر است و یک ماده واحد بیشتر نیست مطرح شود چون خیلی معطل هستند بعد از آن هم خبر راجع بنظام وظیفه مطرح شود (صحیح است)
رئیس - اشکالی نیست . خبر کمیسیون بودجه راجع باعتبار ساختمان مجلس ها قرائت میشود :

خبر کمیسیون

لایحه نمره ۲۰۹۳۱ دولت راجع بخارج ساختمان دم مجلس در ولایات و تفاوت قیمت ملبوس اداره نظمی در کمیسیون بودجه مطرح وبالاخره بایدهنهاد دولت موافقت بعمل آمده اینک راپرت آنرا بعرض مجلس میرساند :
ماده واحده - مجلس شورای ملی ۳۵ هزار تومان اضافه اعتبار برای ساختمان ده مجلس در ولایات وهیجده هزار تومان اضافه اعتبار برای تفاوت قیمت ملبوس اداره نظمی در سال ۱۳۱۰ تصویب مینمایند که از محل ذخیره قران مملکتی پرداخته شود .

رئیس - ماده واحده مطرح است . آقای مؤید احمدی مؤید احمدی - بنده فقط عرضی که در این ماده داشتم راجع باین بود که آیا محل این ده مجلسی که باید ساخته شود در ایالات و ولایات معلوم است یا معلوم نیست ؟ اگر معلوم است چرا در لایحه اظهار نکرده اند که ما بدانیم در کجا ساخته میشود . چون بعضی جاها خیلی احتیاج دارند بمجلس مثلا کرمان در این سفر که ما رفیق دیدیم مجلس ندارند و در همان مجلس دیدیم الان محبوسین نظمی را میبرند . البته کرمان از آن جاهائست که مجلس لازم دارد . حالا بنده نمیدانم آیا جزو این صورت هست یا نیست ؟

وزیر عدلیه (آقای داور) - بنده گمان میکنم که خود آقای نماینده محترم هم منصفانه تصدیق بکنند که بهتر این بوده است که صورت در اینجا داده نشود برای اینکه البته مملکت بیشتر از این احتیاج دارد و دولت هم در این خصوص تا بحال اقداماتی کرده است مخارجی کرده است مجلس هائی هم ساخته است بعد هم خواهد ساخت ولی اگر بنا باشد که ده نقطه معین در این جا ذکر شود اقا صحبتی از کرمان میفرمودید و البته تکلیف هر یک از نمایندگان محترم دیگر هم این بود که راجع بحلی که از آنجا انتخاب شده اند بفرمایند و اسباب اشکال میباشد پس بهتر این ترتیب بود که دولت به بیند هر کجا بیشتر احتیاج دارد آنجا را اول بسازد ممکن است کرمان هم جزء آنجا باشد . بنده البته نه وعده صریح میدهم و

نه میخواهم نفی کنم و البته دولت تمام این نقاط را در نظر خواهد گرفت برای سایر محبس ها و قطع داشته باشید که دولت يك نظر قاطع و مسلمی دارد و از برای اینکه سرعت هم محبس ها را بتواند بسازد بترتیبی که قابل زندگی بوده و از هر حیث پسندیده باشد
رئیس - آقای ملک زاده موافقت میکنید ؟
دکتر ملک زاده - بلی .

رئیس - دیگر مخالفی نیست آقایانی که مدلول این لایحه را تصویب میکنند ورقه سفید خواهند داد (اخذ و استخراج آراء بعمل آمده و ۵۸ ورقه سفید شمرده شد)

رئیس - عده حاضرین در موقع اعلام رأی ۶۷ : اکثریت ۵۸ رأی تصویب شد *

[۴ - شور و تصویب لایحه اصلاح قسمتی از قانون نظام وظیفه]

رئیس - بطوریکه خاطر آقایان مستحضر است من استیذان کردم از مجلس که کمیسیون خاصی بلافاصله بعد از اکتشاف و تعیین هیئت عامله خودش بقضیه رسیدگی و راپرت قضیه را تقدیم مجلس کند این است که راپرت قضیه را کمیسیون تهیه و تقدیم مجلس کرده است قرائت میشود :

خبر از کمیسیون مخصوص قانون نظام وظیفه بمجلس مقدس شورای ملی

کمیسیون مخصوص قانون نظام وظیفه لایحه نمره ۶۱۰۴ دولت راجع باصلاح بعضی از مواد قانون خدمت نظامی با حضور آقای وزیر عدلیه مورد شور و مطالعه قرار داده و با اصلاحاتی لایحه را تنظیم و اینک برای تصویب

اسامی رأی دهندگان - آقایان : مصدق جهانشاهی - محمد تقی خان اسعد - ملک زاده آملی - دبیر سهرابی - لاریجانی خواجوی - دهستانی - موقر - ابوالحسن خان پیرنیا - ارکانی - طهرانچی - حبشیدی - هزار جریبی - دربانی - میرسید محمد محیط روحی - اعتبار - مسعودی خراسانی - حاج محمد رضا بهبهانی - حبشعلی خان نواب - دکتر عطاء الله خان سمعی - امیر دولتشاهی - فرا گوزلو - ایراهیم نوام - دادور - محمد علی میرزا دولتشاهی - سهرابخان ساکنیان - شریفی - مقدم - میرزا احمد خان سفاری فرشی - مجد ضیائی - رضاقلیخان باستانی - سید کاظم یزدی - امیر عامری - محمد ناصر خان قشقائی - حکمت - دکتر ملک زاده اسمعیل قشقائی - میرزا محمد علیخان تربیت - امیر تیمور - میر سید احمد بهبهانی - دکتر ضیائی - مؤید احمدی - معتضدی - حاج میرزا حسینخان فاطمی - بوشهری - فهیمی - فاطمی - حسینی میرزا دولتشاهی - آدینه جان یار علی - لیقوانی - دکتر احتشام میرزا بانس - بنکدار - دکتر لقمان - مخبر فرهمند - دبستانی کرمانی

تبصره - تهیه و تحویل صورتهای مزبور بنواحی و تطبیق آنها با دفتر قوس و ارسال بوزارت جنگ نباید از ماه آخر سال تجاوز نماید.

بجای ماده ۷ - وزارت جنگ پس از وصول صورتهای مزبور در فروردین ماه هر سال عده قرائی را که در آنسال لازم خواهد داشت با تعیین تقسیم آن بنواحی باضافه صدی بیست برای کسور احتمالی معین کرده و برای نواحی سربازگیری و حوزههای قشونی ارسال خواهد نمود.

بجای ماده ۸ - مادامیکه احتیاجات قشونی کمتر از میزان افرادی است که باید برای خدمت نظامی احضار شوند افراد لازم برای احتیاجات وزارت جنگ بترتیب ذیل از بین واجدین شرایط خدمت نظامی معین خواهد شد ۱ - غیر متأهل ۲ - متأهل بدون اولاد ۳ - متأهل با اولاد. برای تأمین احتیاجات قشونی افراد وظیفه طبقه اول مقدم بر طبقه ثانی و طبقه ثانی مقدم بر طبقه ثالث خواهد بود در صورتیکه تعداد هر طبقه اضافه بر احتیاج بوده باشد افراد لازم از بین آنها مطابق تقدم تاریخ ولادت انتخاب و به بقیه موقتاً مرخصی خانه داده می شود.

بجای ماده ۹ - در صورتیکه انتخاب از بین افرادی باید بعمل آید که تاریخ روز و ماه تولد آنان در اوراق سجلی ذکر نشده یا ذکر شده و تاریخ تولدشان یکروز باشد تقدم با کسانی خواهد بود که نسبت با افراد دیگر ردیف خود دیرتر ورقه سجل گرفته اند.

بجای ماده ۱۰ - افراد در چهار سال دوره احتیاط پس از سه سال اول احتیاط یک مرتبه و ذخیره مقدم هر دو سال یک مرتبه و افسراد ذخیره تالی هر سه سال یک مرتبه در حوزه خود برای مدت یکماه مشق نظامی باید حاضر شوند موعده و ترتیب آن مطابق نظامنامه که وزارت جنگ تهیه خواهد کرد معین خواهد شد.

بجای ماده ۱۱ - اشخاصیکه در سن سربازی و یا بعد از آن خواهند داخل خدمت دولتی یا اجتماعی یا مشاغل آزادی که مستلزم اجازه رسمی دولت است بشوند باید تصدیق انجام خدمت تحت السلاح و یا معافیت از خدمت

نظامی را در دست داشته باشند و بدون اوراق مزبور دوامت کشوری و مؤسسات لز قبول آنها باید خودداری نمایند

بجای ماده ۱۳ - اشخاصیکه قبل از رسیدن بسن سربازی دواطلبانه دوسال تحت السلاح خدمت نموده اند پس از خاتمه تحت السلاح جزء ذخیره محسوب خواهند شد مشروط باین که پس از رسیدن بسن لااقل هیجده سالگی شروع بخدمت کرده باشند.

بجای ماده ۱۵ - کسانیکه از خدمت نظام وظیفه عمومی بواسطه علل مزاجی بتصدیق دوقر از اطباء نظامی که عدم استعداد آنها را برای خدمت نظامی تصدیق نمایند معاف میباشند:

۱ - نابینا از یک یا دو چشم

۲ - قوی

۳ - کر

۴ - لال

۵ - شل و چلاق

۶ - یکدست

۷ - فاقدین شست و سیاه دست راست

۸ - اشخاص قصور القامه که قد آنها از یک کوز و نیم کمتر باشد

۹ - اشخاص مسلول و مبتلای بامراض غیر قابل علاج ۱۰ - معیوبین از چشم که از عهده خدمات نظامی بر نیایند تبصره ۱ - اشخاص ضعیف البینه یا مرضی قابل معالجه قبل از رفتن بخدمت تحت السلاح بخرج دولت معالجه خواهند شد.

تبصره ۲ - در صورتیکه دوقر طیب نظامی در محل تشکیل مجلس سربازگیری حاضر نباشند وظیفه مذکور در فوق بدو نفر طیب غیر نظامی که از طرف اداره نظام وظیفه معین می شوند محول میگردد

بجای ماده ۱۶ - کسانیکه بواسطه موقعیت خود از خدمات نظامی معاف می باشند:

۱ - حکام شرع مجاز باجهاد الامراجع تقلید و علماء درجه اول مذاهب زرتشتی و کلیبی و مسیحی و مدرسین علوم معقول و منقول.

۲ - یگانه پسر هر مرد یازنی که بواسطه علت مزاج

از اداره امر معاش خود عاجز و کفالت برعهده آن پسر باشد در تمام مدت کفالت.

۳ - پسر دوم هر مرد یازنی که یک پسرش در خدمت تحت السلاح بوده و در صورت داشتن پسر سوم آن پسر بسن ۱۸ نرسیده باشد.

۴ - پسر هر مرد یازنی که پسرش بموجب قانون نظام وظیفه بخدمت احضار و در خدمت و قات کرده باشد در صورتیکه آن مرد یازن پسر دیگری هم داشته باشد این مصافیت نازمان رسیدن پسر دیگر بسن هیجده سالگی خواهد بود.

۵ - هر جوانی که فقه ده یک خانواده بوده و در محل پدر یا برادر پدر زن و یا برادر زنی که وضعیت اعاشه آنها اجازه کفالت امور خانواده مشمول را بدهد نداشته باشد مادام که این وضعیت باقیست.

مشمولی که در سال احضار بخدمت تأهل اختیار کند حق معافیت از خدمت سربازی را بعنوان ضرورت تکفل از عیال خود نخواهد داشت.

۶ - دوقری که مشترکاً کفیل یک یا چند خانواده باشند و در یکسال هر دو برای خدمت سربازی دعوت شوند آنکه پیشتر بمائمه کمک می کند مادام که این وضعیت باقی است از خدمت معاف خواهد بود.

۷ - یکی از دو پسر پدر یا مادری که هر دو در یکسال بخدمت نظامی احضار می شوند با انتخاب پدر و در صورت نبودن پدر با انتخاب مادر برای مدت دو سال معاف خواهد بود.

۸ - بطور کلی مطابق مقررات فقرة ۷ این ماده از دو پسر یکی معاف و مطابق مقررات فقرة ۳ و ۴ از سه پسر در صورت نرسیدن پسر سوم بسن ۱۸ سالگی و یا بودن یک پسر در خدمت نظامی یکفر معاف و از ۴ پسر نیز یکفر و از پنج پسر دوقر معاف خواهد بود

۹ - هر جوانی که کفیل معیشت منحصر بفرد پدر یا مادر جد یا جد پدر و علیل از کار افتاده خود باشد مادام که حال بدین منوال است.

تبصره - در صورت ادامه تکفل مقرر در فقرات ۳ و ۴ و ۵ و ۶ و ۷ و ۸ و ۹ این ماده تا پنجسال متوالی در

آخر پنج سال کلیه متکفلین بدون استثناء برای فرا گرفتن مقدمات تعلیمات نظامی برای ۴ ماه بخدمت نظامی احضار و پس از خاتمه آن مرخص و جزو ذخیره محسوب خواهند شد

بجای ماده ۱۷ - محصلینی که در مدارس عالی و سیکل دوم متوسطه داخله یا خارجه مشغول تحصیل باشند و بسن سربازی برسند ناموقع انتمام و اکمال تحصیلات خود از خدمت نظامی معاف هستند

بجای ماده ۱۸ - مدت خدمت تحت السلاح دارندگان تصدیقنامه رسمی (دیپام ایسالس و بلا) از مدارس عالی داخله یا خارجه فقط یکسال و دارندگان تصدیقنامه دوره کامل مدارس متوسطه داخله یا خارجه ۱۸ ماه خواهد بود.

تبصره - فارغ التحصیلان مدارس عالی و متوسطه مخصوص تشکیل کادرهای صاحب منصبی احتیاط هستند و وزارت جنگ با تشکیل مدارس صاحب منصبی احتیاط و سائل نیل آنها را بمقام صاحب منصبی احتیاط در مدت خدمت تحت السلاح مقرر در این ماده فراهم خواهد نمود

بجای ماده ۱۹ - طلاب علوم دینی در صورت اشتغال بتحصیل تا اکمال و خاتمه تحصیلات خود در صورتیکه تحصیلات آنها مطابق مدارس عالی و یا متوسطه بوده باشد مشمول مقررات ماده ۱۷ و ۱۸ خواهند بود.

بجای ماده ۲۰ - برای اجرای مقررات ماده ۵ این قانون وزارت جنگ مقدمات جریان سربازگیری را در تمام مملکت از ۱۵ فروردین ماه تا آخر شهریورماه هر سال از حیث اعلان اسامی مشمولینی که در ۱۵ مهرماه آن سال باید خود را برای خدمت نظامی حاضر نمایند و رسیدگی بوضعیت مشمولین و تهیه و تکمیل اوراق آنها یکم مطابق فقرات ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹ ماده ۱۶ قانون خود را معاف میداند حاضر خواهد نمود که پس از صدور فرمان همابونی در احضار مشمولین بدون فوت وقت مجالس سربازگیری با اوراق متکفلین و اشخاص مذکور در ماده ۱۵ و سوابق و مدارک آنها که قبلاً بوسیله حوزههای سربازگیری هر محل تهیه شده

است رسیدگی و سربازان مسلم را بسربازخانه‌ها اعزام و برای اشخاص واجد شرایط معافیت سند معافیت صادر نمایند.

بجای ماده ۲۱ - پس از صدور اوامر وزارت جنگ در باب احضار افراد بخدمت نظامی مامورین سربازگیری با صاحبمنصبان ساخلو که برای هر حوزه معین و از ۱۵ فروردین تا آخر شهریورماه هر سال مأمور اجرای مقررات ماده فوق می‌باشند بادفاتر مذکور در ماده ۶ بسراکز خود رفته بااطلاع مامورین کشوری اسامی کلیه افراد ساکن آن حوزه را که واجد سن سربازی شده و با معافیت موقت آنها خاتمه یافته است اعم از مقیم یا مسافر بادفاتر نفوس تطبیق مینمایند که در روز معین بمجلس سربازگیری محل دعوت شوند

کلیه افراد مذکور در فوق مکلف میباشند که در موعد معین در مجلس سربازگیری حضور بهم رسانند و در عوض مسافرت و اشخاص علیل غیر قادر به حرکت باید پدر یا برادر یا یکی از اقوام نزدیک یا شخص دیگری را که به نمایندگی تعیین نمایند حاضر شوند

بجای ماده ۲۲ - برای اجرای عمل سربازگیری در مرکز هر حوزه سربازگیری مجلسی مرکب از اعضاء مفصله ذیل تشکیل می‌شود:

(۱) حاکم و رؤسای مالیه - بلدیه - نظمی - امنیه مدعی عمومی و سبج احوال محل در صورت بودن رؤسای مزبوره در محل.

(۲) ازبک الی پنج نفر صاحبمنصب بانخاب فرمانده ناحیه سربازگیری و یک یا دو نفر طبیب نظامی.

در صورت نبودن طبیب نظامی در محل مطابق تبصره ۲ ماده ۱۵ رفتار خواهد شد

(۳) پنج نفر از معارف و معتمدین اهل محل که سه نفر از آنها عضو اصلی و دو نفر عضو علی‌البدل خواهند بود - يك نفر از اعضاء اصلی باید از طبقه علماء باشد.

انتخاب معتمدین فوق بنظر حاکم و فرمانده ساخلو و رئیس حوزه سربازگیری محل بعمل می‌آید

تبصره - در صورتیکه تشکیل مجلس سربازگیری در

مدت مقرر در ماده ۵ در تمام مملکت غیرمقدور باشد نواحی و حوزه‌های سربازگیری مکلف خواهند بود مجالس سربازگیری را به محض تهیه مقدمات یکی بعد از دیگری در طول سال تشکیل و به احضار افراد اقدام نمایند بطوریکه افراد آن سال در همان سال احضار بخدمت شوند.

بجای ماده ۲۳ - ریاست مجلس سربازگیری بمعهده حاکم و نظارت آن باریس حوزه سربازگیری محل و مسئولیت مشترک متوجه کلیه اعضاء آن خواهد بود

بجای ماده ۲۵ - وظایف مجلس سربازگیری از قرار ذیل است

۱ - امر دولت در احضار افراد بخدمت نظامی و مواردی که مطابق قانون از خدمت نظامی دائماً یا موقتاً معاف می‌باشند برای حاضرین قرائت می‌شود

۲ - اسامی اشخاصی که در آن سال برای خدمت دعوت شده‌اند مطابق دفاتری که حوزه‌های سربازگیری استخراجاً طبق صورت‌های ارسالی دفاتر احصائیه و سجل احوال محل تهیه نموده‌اند يك يك بصدای بلند خوانده و حاضر و غایب معین شده و اشخاص حاضر معاینه گردیده آنهایی که قابلیت سربازی ندارند خارج و سند معافیت به آنها داده می‌شود

۳ - به اسناد اشخاصیکه مطابق فصل دوم این قانون معاف می‌باشند و طبق ماده ۲۰ قبلاً از طرف حوزه‌های سربازگیری با تحقیقات محلی تنظیم و تکمیل گردیده رسیدگی کرده پس از تصدیق حقانیت آنها در مقابل اسامی آنان در دفتر سربازگیری ذکر علل را نموده و سند معافیت به آنها میدهند.

۴ - اشخاصیکه در دفتر اسامی نامشان ذکر شده ولی بواسطه مسافرت یا مرضی نتوانند حاضر شوند و نماینده فرستاده باشند از نماینده آن‌ها تحقیقات لازمه بعمل آمده علل عدم حضور و لیاقت و عدم لیاقت و معافیت و عدم معافیت آنها در مقابل اسامیان قید و سند مقتضی به نماینده آنها داده خواهد شد

۵ - دفاتر اسامی که از طرف حوزه‌های سربازگیری تهیه و بمجلس سربازگیری تسلیم شده بادفاتر نفوس

محلی تطبیق و در صورت اختلاف علل و موجبات آن تحقیق شده و بر طبق آن تحقیقات عمل می‌شود و پس از اتمام عملیات دفاتر مذکوره بسته شده و با مضای تمام اعضاء مجلس خواهد رسید

۶ - پس از موضوع کردن معافین از خدمت نظامی عده مورد احتیاج از مجموع افراد قابل سربازی انتخاب و به بقیه افراد اضافه بر احتیاج مرخصی خانه نااحضار ثانوی داده خواهد شد - بدیهی است در مرخصی افراد اضافه بر احتیاج طبقات سه گانه مقرر در ماده ۸ باید ملحوظ شود و طبقه سوم مقدم بر طبقه دوم و طبقه دوم مقدم بر طبقه اول خواهد بود

بجای ماده ۲۶ - رسیدگی بوضعیت افراد علنی و در حضور حاضرین در مجلس سربازگیری بعمل می‌آید.

بجای ماده ۲۷ - وضعیت هر يك از افراد باید در مقابل اسم آن شخص در دفتر صورت مجلس سربازگیری ثبت و با مضای رئیس دفاتر و منشی مجلس سربازگیری برسد

بجای ماده ۲۸ - در صورت اختلاف آراء بین اعضاء مجلس سربازگیری رأی اکثریت قاطع خواهد بود.

بجای ماده ۲۹ - اشخاصیکه بدون عذر موجه در مجلس سربازگیری حاضر نشوند و یا نماینده نفرستند برای استنکاف از حضور در مجلس سربازگیری یا فرار پس از ثبوت تقصیر در محکمه اداری جلب بخدمت سربازی شده و در عوض دو سال سه سال تحت‌السلطه خواهند ماند تبصره - در صورت ثبوت عذر موجه برای غیبت محکمه اداری بامشمول مزبور مطابق مقررات قانونی رفتار خواهد نمود

بجای ماده ۳۱ - قانون خدمت نظامی مصوب ۱۶ خردادماه ۱۳۰۴ که بموجب قانون مجازات مجرمین در امور نظام وظیفه مصوب ۲۳ مرداد ماه ۱۳۱۰ نسخ شده ماده ذیل تصویب می‌شود:

محکمه اداری مذکور در ماده ۲۹ ریاست رئیس ناحیه یا رئیس حوزه سربازگیری و عضویت نماینده حکومت و سبج احوال و امنیه و نظمی محل در مراکز نواحی و حوزه‌ها تشکیل میگردد

بجای ماده ۳۲ - هر يك از افراد ذخیره که در مواقع احضار برای مشق نظامی بدون عذر موجه حاضر نشوند پس از ثبوت تقصیر در محکمه نظامی ازبک ماه تا سه ماه محکوم به حبس میگردد

بجای ماده ۳۳ - حکم مذکور در ماده فوق در مورد افراد احتیاط نیز جاری است

بجای ماده ۳۴ - که بموجب قانون مجازات مجرمین در امور نظام وظیفه نسخ شده ماده ذیل تصویب می‌شود: مدنی را که مستخدمین رسمی قبل از تاریخ اجرای این قانون انجام خدمت نظام وظیفه نموده و یا بعداً بنمایند جزو مدت خدمت رسمی آنها محسوب شده و وزارتخانه‌ها و ادارات مربوطه مکلفند آنها را پس از دوره خدمت نظامی بخدمت سابق خود بپذیرند

بجای ماده ۳۶ - این قانون از تاریخ دهم مهرماه ۱۳۱۰ بموقع اجرا گذارده می‌شود - اشخاصی که بموجب قانون خدمت نظامی مصوب ۱۶ خرداد ۱۳۰۴ مشمول بوده‌اند از حیث معافیت تابع مقررات مواد ۱۳ - ۱۵ - ۱۶ - ۱۷ - ۱۸ - ۱۹ این قانون خواهند بود نظامنامه اجرای این قانون توسط وزارتین جنگ و داخله تدوین و پس از تصویب هیئت وزراء بوسیله وزارت جنگ بموقع اجرا گذارده خواهد شد.

رئیس - ماده واحده مطرح است آقای امیر تیمور اینکه نوشته‌اید در ماده ۱۷ و ۱۸ مخالفت اینها قسمتهای ماده واحده هستند. ماده‌ها نیستند. اگر مخالفتی دارید بفرمائید.

امیر تیمور کلالی - بنده نوشته‌ام. آقا. مخالفتی ندارم

رئیس - امضای شما را اینجا دیدم.

امیر تیمور کلالی - خیر. بنده امضا نکرده‌ام و مخالف نیستم

مؤید احمدی - پس اشتباه شده است

رئیس - آقای مؤید احمدی

مؤید احمدی - بنده مخصوصاً خواهش میکنم آقای وزیر عدلیه يك قدری توجه بعراض بنده بفرمایند.

اولاً بنده نظری که عرض میکنم نه از نقطه مخالفت با این قانون است. خیر. بعقیده بنده این قانون برای مملکت بهترین قوانینی است که تا بحال نوشته شده است و البته در ظرف چهار پنج سالی که بموقع عمل و اجرا گذاشته شده معایبی درش دیده شده و باین شکل درآمده است که اصلاح بشود و این البته خیلی خوب است ولی عریضی که بنده میکنم راجع باین موضوع است که بعضی این قسمتها را در ضمن عمل چه میکنند که اسباب اشکال و اشتباه نشود این را خوبست توضیح بدهند.

اولاً بنده عقیده ام این است یعنی مطابق عقیده اسلامی که دارم وظیفه تمام افراد این مملکت این است که داخل در نظام شوند بعلم اینکه این آیه قرآن است که میگوید کتب علیکم القتال وهو کره لکم مثل سایر چیزها روزه و نماز که آنها دارد کتب علیکم الصیام. این جا هم کتب علیکم القتال است باز آیه دارد در قرآن که بقدر استطاعت تان و بقدر قوه تان تشکیل نظام بدهید و مشق کنید و هر چه که دارید تهیه کنید: می فرماید و اعدوا لهم ما استطعتم من قوه و من رباط الخیل که مخصوصاً برای مشق نظامی است پس از این جهت بنده کاملاً باین قانون موافقم و عقیده ام اینست که همه باید داخل در خدمت نظام بشوند. حالاً هم که دولت صلاح دانسته است اینطور باشد و این قسمتها اصلاح بشود البته بنده بطریق اولی موافق هستم. اما دو موضوع را بنده یاد داشت کرده بودم که از آقای وزیر عدلیه سؤال کنم و توضیح بخواهم که در این دو موضوع چه باید کرد که یکیش را کمیسیون اصلاح کرده است و دیگر لازم بتوضیح خواستن نیست و آن راجع بفارغ التحصیل های مدارس عالییه و اشخاصی است که در سیکل دوم متوسطه مشغول تحصیل بوده اند در سابق و دیپلمه شده اند اینجا در ماده ۳۶ تکلیف آنها معین شده است و دیگر لازم نیست بنده توضیح بخواهم و این مرحمت را کمیسیون کرده اند عرض کنم فقط بنده در يك ماده در این جا توضیح میخواهم که آقای وزیر عدلیه بفرمایند

که چه جور عمل میکنند و آن این است که مدارس قدیم ما بدبختانه پرگرام ندارد یعنی تا بحال تقسیم ابتدائی و متوسطه و عالی نشده است طلاب میرفتند در مدرسه درس میخواندند يك مدتی مقدمات عربی میخواندند تصرف فارسی و تصرف زنجانی و القیه و سبوطی و يك همچو چیز هائی بعد مغزی و جایی و معالیم و مطول و این چیزها بعد هم قوانین و شرح لعمه و آن کتبی که داشتند اما حدی معین نبود که کدام ابتدائی است و کدام متوسطه و کدام عالی تصدیق نامه هائی هم تا کنون نداشته اند که آلهائی که از ابتدائی فارغ شده اند کدامند و آلهائی که از متوسطه فارغ شده اند کدامند و آلهائی که از مدارس عالییه بیرون آمده اند کدامند يك همچو چیزی هم نبوده فقط اگر يك کمی مجتهد می شد و بدرجه اجتهاد میرسید يك اجازه داشت. حالاً در ماده ۱۹ باین عبارت می نویسد که: طلاب علوم دینی در صورتی مشمول ماده ۱۷ و ۱۸ هستند که تحصیلات آنها مطابق مدارس عالییه و یا متوسطه بوده باشد. این تطابق غیر ممکن است آقا. این مدارس که پرگرام نداشته اند این را چه کار میکنید؟ بنده در این موضوع صحبت نمی کنم که آنها نباید سرباز بشوند. خیر. ما بیغمبر مان امامها بمان در هر قشونی خودشان پیشقدم و سردار بوده در هر میدان جنگی خودشان قائم و زمامدار بوده طلاب هم باید باشند لکن از حیث عمل میسر است که این را چه کار خواهید کرد آنها که پرگرام و ترتیب صحیحی نداشته اند که با پرگرام مدرسه عالی یا سیکل دوم متوسطه مطابقت کنید؟ این تطابق بعقیده بنده غیر ممکن و غیر عملی است. این يك سؤال بنده بود که توضیح می خواهم. مطلب دیگر بنده این است که يك ماده کمیسیون اضافه کرده است که انصافاً و الحق خیلی خوب ماده است که مدتی را که مستخدمین رسمی قبل از تاریخ اجرای این قانون انجام خدمت نظام وظیفه نموده و بابتها بنمایند جز مدت خدمت رسمی آنها محسوب شده و وزارتخانهها و ادارات مربوطه مکلفند آنها را پس

از دوره خدمت نظامی بخدمت سابق خود بپذیرند. اشکالاتی که در مؤسسه تقاعد و وزارت مالیه میشود البته نظر مبارك هست فرض کنید يك نفر در يك اداره مستخدم بوده مستحق ترفیع هم بوده بعد مشمول شد و رفت به خدمت نظام بعد از آنجا برگشت مطابق این قانون وزارت خانه مربوطه بردش سر کار وای دیگر ترفیع به او نخواهد داد به علت این که این جا در آخر ماده نوشته شده بخدمت سابق. این جا بنده برای رفع این اشکال پیشنهاد کرده ام که این کلمه سابق را حذف کنند و همان بخدمت خود اکتفا کنند. و اگر خدمت سابق نوشته شود اشکالات آنجا را هم در نظر بگیرید میگویند همان رتبه دو که داشتید و دو سال هم بودید بعد دو سال هم رفته اید خدمت کرده اید حالا چون در قانون نوشته شده است بخدمت سابق به پذیرمت بهمان رتبه دو باقی بمان و ترفیع او از این میروند و در همان متوقف میماند. از این جهت بنده برای رعایت حال مستخدمین پیشنهاد کردم که این کلمه را برداریم از این قانون و يك توضیح هم بدهید که در ماده ۱۹ چه جور عمل میکنند

وزیر عدلیه - بنده البته تشکر میکنم از اظهار موافقتی که اصولاً نماینده محترم کردند راجع بقانون و بطور کلی بنده موافقت همه آقایان را قبلاً بخدمت وعده و امید داده ام (صحیح است) و یقین دارم همه آقایان موافق هستند (صحیح است) تا اینکه روز بروز مملکت دارای قوایی مکمل تر و قشونی منظم تر و حاضر تر و آماده تر بشود (صحیح است) پس در قسمت موافقت کلی بنده هیچوقت تردید نداشتم. لکن بنده همیشه چون سابقه صحبت هم بین بنده و آقایان بوده است که در مجلس مکرر گفته ام بنده در ایران همیشه از اما میترسم. بنده هیچوقت واقعاً عرض میکنم تا با امروز بکنفر از اشخاص باصطلاح وارد در صحنه سیاست و کسانی که در کار بوده اند از ارباب قلم و ارباب نطق و نمایندگان که در مجلس

بوده اند و هستند هیچکس را ندیده ام در اصل يك امری موافقتی زیاد و کم نشان بدهند ولی همیشه بنده از اما میترسیدم و همیشه هم این جور بوده است حالا علت چه بوده واقعاً این يك طرز فکری است تصیر خود ما هم نیست انشاء الله به تدریج و بزمان رفع خواهد شد ما که در اصل موافقیم و بطور کلی حسن نیت داریم و واقعاً هم دلمان میخواهد که مملکتمان بمنتهی درجه ترقی و تعالی برسد و دارای تمام قوای لازمه بشود و در تمام زمینها هر چیزی را که ممالک متمدنه دارند مملکت ما هم دارای آن بشود و بهترین قسمتش را بدست بیاورد این از نقطه نظر نیت ولی وقتی که بعمل میسریم البته بيك مشکلاتی برمیخورد و هیچ گفتگو هم ندارد هیچوقت امکان ندارد شما بخواهید يك اصلی را جاری بکنید و يك اصلی را حکومت بدهید در يك مملکتی و در عمل يك افرادی هم از اجرای آن اصل ضرر بزند آنوقت است که ما يك مرتبه آن اصول کلی و آن حسن نیت و آن مقاصد عالی و آن میل ترقی را کنار میگذاریم. هیچوقت سوء تعبیر نشود بيك قصدی غیر از آنچه که بنده در نظر دارم اما عادت ما بر این است که فوراً آنها را متوجه میشویم و در درجه دوم متوجه میشویم بآن شخصی که در مقابل خودمان است یا اینکه تصور میکنم در مقابل چشم مسان باشد که حالا آیا این چطور میشود و البته این جور چیزها در زندگانی خیلی زیاد است دیگر هیچوقت ممکن نیست که يك اصلی را شما در مملکت اجرا کنید يك اصل عمومی را تعمیم بدهید و بهیچیک از افراد هم زحمتی وارد نیابرد و زندگانی هیچکس هم تلنگر نزند فوراً آن اصول کلی از نظر مسان میروند و باین جزئیات می رسیم و بهر نحوی هست ما واقعاً باید سعی کنیم مشق کنیم عادت بدهیم خودمان را که مسائل مهم و مسائل مملکتی را نگذاریم که در قسمت تأثیر وضعیت افراد باشد. البته ممکن است که يك افرادی يك

زحمتی وارد بیاید ولی مسائل کلی را همیشه باید در نظر گرفت اینجا هم پس ما باید برویم روی اصول موافقت و این را که بنده عرض کردم واقعاً بدون تعارف و بدون اینکه از نقطه نظر بیان مجلس باشد بنده یقین قطعی دارم که همه میل دارند که نظام این مملکت ترقی بکند و هیچکس در این قسمت کوچکترین تردیدی هم ندارد و کم و کوتاه هم نمی آید منتهی باجرائش که آنوقت يك نكاتی را محل توجه قرار میدهند که بالطبع و ناچار اگر بخواهند آن اصل را تأمین کنند باید آن نکات را دور بیاورند و باصطلاح اگر هم يك عده از افراد بکصدمه وارد می آید از نظر سعادت مملکت نباید اهمیت داد و البته بطور کلی میدانم همه آقایان در کلیات نظر موافق دارند و یا اگر نظری داشته باشند و بنا باشد روی کلمه اما بروید بنده هم روی این اصل جواب خواهم داد اینجا يك مسئله کوچکی را لازم است به نماینده محترم در جواب بیانی که بطور خیلی سر بسته راجع بماده ۳۶ کردند و اشاره بکمیسیون محترم نظام وظیفه کردند عرض کنم ایشان يك کنایه کوچکی زدند که من میخواستم در خصوص دو قسمت سؤال کنم دیدم يك قسمتش را کمیسیون مرحمت کرده اند و اصلاح کرده اند اولاً بنده اینجا صریحاً اگر بخواهم روشن کنم قضیه را خودم رسماً بدون اینکه هیچ واقعاً غیر از این باشد و بنده هم روشن کرده باشم عرض می کنم که دولت بعد از اینکه لایحه را آورد دید عبارتش از برای مقصودی که داشته است کافی نیست ما از اول مقصودمان این بود و ماده ۳۶ را میخواستیم اجراء بکنیم در کمیسیون هم این پیشنهاد شد کمیسیون را هم اکثریتش را متقاعد کرد باینکه بایند موافقت کنند و این ماده را اینطور بنویسند بالاخره اگر نظر و تشکری دارید این را باید از کسی بکنید که از طرف دولت آورده است لکن به کمیسیون این کتابها را زیند که کمیسیون مرحمت کرده اند و این کار را کرده اند آقا که موافقت و آیه اش را هم خواندید دیگر چرا کنایه بکمیسیون میزنید بالاخره کمیسیون آمده است و تکلیف خودش را انجام داده

این را با دل خوش و باروی خوش باید پذیرند و این افتخار را بخودشان بدهند که ما اشخاصی هستیم که برای حفظ مملکت خودمان حاضر شدیم برویم خدمت نظامی بکنیم و حاضر شدیم باخون خودمان از مملکت دفاع کنیم و اهل حرف نباشند. تنگ خواهد بود از برای آن محصلی. تنگین خواهد بود آن محصلی که خجالت نکشد و بگوید من را باید شماها معاف کنید من با سایر افراد باید پیمان تفاوت باشد از برای چه باید تفاوت داشته باشد از برای اینکه مادرها و خواهرهای خودتان را باید حفظ کنید؟ راجع بمدارس علوم دینی هم عرض کنم اینجا البته مطالب بطور کلی نوشته شده است و نماینده محترم توضیحی هم که خواستند خیلی بجا بوده است و بنده هم که توضیح عرض کنم این است که ما در ماده نوزده می نویسیم طلاب علوم دینی در صورت اشتغال بتحصیل تا اكمال تحصیل در صورتیکه تحصیلات آنها مطابق مدارس عالی یا متوسطه بوده باشد مقررات ماده هفده. مقصود از مطابق بودن اولاً این نیست که عین آن مواد در این جا تدریس شود برای اینکه خود آقا میدانند مدارس عالی هم خودش پروگرامهای مختلفی دارد مثلاً پروگرام مدرسه طب غیر از مدرسه حقوق است و پروگرام مدرسه علوم طبیعی غیر از پروگرام مدرسه علوم الهی است. در خارج هر مدرسه يك پروگرامی دارد مدرسه متوسطه پروگرامش غیر از پروگرام مدرسه عالی است همان طور هم در قسمت متوسطه ما الان يك قسمت هست ادبی و قسمت دیگر علمی که پروگرام ایندو قسمت البته با هم فرق دارد. بنا بر این وقتی که ما اینجا نوشتیم مقصودمان این نبوده است که عین آن تحصیلات مدارس متوسطه عالی بشود تا وقتی که مشمول این مواد بشود ولی البته نظامنامه اجراء این قانون با يك پروگرامی که باید وزارت معارف تهیه کند از برای اینکه روی آن پروگرام معلوم شود که کدام يك از این مدارس مدارس متوسطه محسوب میشوند و کدام قسمت عالی تکلیف این نوشت اینجا همینقدر میسر نوشت که در صورتیکه تحصیلاتشان

مطابق مدارس متوسطه یا عالی باشد همان ترتیب با آنها عمل خواهد شد. مثل فارغ التحصیل های مدارس متوسطه یا عالی اگر مطابق عالی باشد يك سال و متوسطه باشد هیچده ماه خدمت باید بکنند مانند کسانی که از مدارس عالی و متوسطه بیرون آمدند و البته معلوم است اگر اتفاق زد و يك کسی در اول سال بیست و یکسالگی مجاز بقوی بیرون آمد که آن البته معاف است و این چیزی است که از برای محصلین عالی نیست هر قدر بخواهند و بالاتر بروند ایسانسبه که هیچ بد کتری هم برسند بایستی خدمت کنند ولی در قسمت علوم دینی این گذارده شده است که اگر در آن سن واقعاً يك مجتهدی مجاز شد و کسی شد که از مراجع تقلید بتواند اجازه داشته باشد ان البته معاف است اما در قسمتی که مربوط است به ماده ۳۴ بنده کاملاً با نظر نماینده محترم موافق هستم برای اینکه مقصود ما این نبود که حتماً برود در سر همان کار سابق و با همان رتبه سابق و بهمان شکل سابق برای اینکه ممکن است حق ترفیع داشته باشد در سال هم که برش گذشته است و البته باید رتبه بالاتری داشته باشد ممکن است که پیشنهاد کنند در همان موقعش موافقت خواهیم کرد که حذف شود و گمان میکنم محترم کمیسیون هم موافق باشند اینجا يك تذکری هم یکی از آقایان به بنده دادند و یادداشتی نوشته اند که بنده گفتم ۱۳۰۴ و مقصود اشخاصی است که قبل از ۱۳۰۴ هستند بنده گفتم مقصودم این است اشتباه نشود کسانی که از تاریخ اجراء قانون نظام وظیفه که تاریخ اجرائش ۱۳۰۴ است مشمول میشوند مطابق مقررات این قانون با آنها رفتار خواهد شد. با این تفصیلاتی که ذکر شد تقاضا میکنم با يك سرعتی مخصوصانه از نقطه نظر اینکه صحبت نشود بلکه چون بنده میدانم آقایان موافق هستند میخواهم يك ترتیبی باشد که با يك لهله و شادی این قانون از مجلس بگذرد.

رئیس - آقای جمشیدی

جمشیدی - عرضی ندارم

رئیس - آقای روحی موافقید؟

روحی - بلی

ملک زاده - بنده پیشنهادی داده ام

رئیس - هنوز موقعش نرسیده آقای دشتی

دشتی - عرض کنم که بنده یکی از اعضای کمیسیون

نظام بودم در آنجا در قسمت ماده ۱۸ راجع به دارندگان

دیپلم لیسانس و مدارس عالییه صحبت شد ماده قدری

ابهام داشت و اختلاف نظری مابین اعضاء کمیسیون بود

ولی بالاخره نظر کمیسیون این بود یعنی خود آقای وزیر

عدلیه هم که در آنجا نماینده دولت بودند و مدافعه

میکردند که از پانزدهم مهر امسال هر کس که دعوت

شد یعنی هر کس که مشمول شد انوقت مطابق اینقانون

با او رفتار خواهد شد یعنی کسانی که دارای دیپلم لیسانس

باشند کسانی که مشغول تحصیل هستند و در ۱۵ مهر

امسال احضار شده اند آنها بایستی بروند - ولی حالا آقای

وزیر عدلیه در ضمن بیاناتشان چنین فرمودند که هر کس

از ۱۳۰۴ مشمول شده است یعنی بموجب مفاد قانون

سابق معاف بوده است حالا بموجب اینقانون مشمول

خواهد بود در صورتیکه در کمیسیون یک همچو نظری

بعقیده بنده نبود در کمیسیون نظر این بود که هر کس

که در ۱۵ مهر ماه امسال احضار میشود و در سه ماه

چهار ماه پیش مثلاً دیپلم گرفته است مشمول ماده هیچده

خواهد بود یک همچو مذاکراتی در کمیسیون شد که ایشان

کاملاً متوجه باید باشند

وزیر عدلیه - بنده نمیدانم که آن روز نماینده محترم

تا آخر جلسه کمیسیون تشریف داشتند یا خیر (دشتی -

تا ماده ۳۰ بودم) ولی ما اینجا تا ماده ۳۶ را نوشته ایم

و زود تشریف بردند ایشان عرض کنم که این ماده ۱۸

همانطور که فرمودند با نظر های مختلف مذاکره شد که

ایا در باره اشخاصی که قبل از اجرای قانون از مدارس

عالیه بیرون می آیند این ماده را باید اجرا کرد یا

نسبت باشخاصی که بعداً بیرون می آیند؟ بعد از مدتی

مدافعه و مذاکره در اینخصوص با اکثر اعضای کمیسیون

که آقای مخبر هم بودند قضیه اینطور حل شد و بنده هم موافقت کردم و ماده ۳۶ نوشته شد که آنها هم مشمول باشند.

دشتی - عرض کنم البته با اعضائی که مخبر کمیسیون کرده ما مخالف نیستیم این عین آن عبارتی است که در لایحه پیشنهادی دولت بوده است عین عبارتۀ که تغییر نکرده است

وزیر عدلیه - ماده ۳۶ را هم خواهش میکنم ملاحظه فرمائید.

دشتی - بنده ماده ۱۷ را عرض کردم چون صحبت سر ماده ۱۸ است عرض کردم ماده ۳۶ را بنده نبودم وزیر عدلیه - ماده ۳۶ را ملاحظه فرمائید توضیح ماده ۱۸ است.

دشتی - عرض میکنم اصلاً ماده ۳۶ در اصل نبوده است بعد ضمیمه شده است ماده ۱۸ عین همان عبارتی است که در لایحه اول پیشنهادی دولت بوده است که عبارتش هم مبهم و گیج بوده است

وزیر عدلیه - اصلاح شده است آقای

دشتی - چه چیزش اصلاح شده است بنده عرض میکنم عین همان عبارت اولیه است که بحال ابهام باقی مانده است

رئیس - آقای روحی

روحی - عرضی ندارم

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - عرضی ندارم

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - بنظر بنده راجع بمسئله که آقای نماینده

محترم فرمودند ماده ۳۶ رفع اشتباه را میکند ماده ۳۶

مینویسد: اشخاصی که بموجب قانون خدمت نظامی مصوب

۱۶ خرداد ۱۳۰۴ مشمول بوده اند از حیث معافیت

تابع مقررات مواد ۱۳ - ۱۵ - ۱۶ - ۱۷ - ۱۸

۱۹ - این قانون خواهند بود. و این صریح است بر اینکه

مقررات این قانون نسبت بکسانی که بر طبق قانون سابق هم

مشمول بوده اند جاری است بنابراین هیچ اشکالی وارد

نیست و بنده تصور نمیکنم در کمیسیون چنین نظری بوده و اگر چنین نظری بوده این ماده را تصویب نمیکردند.

رئیس - آقای ملک زاده

ملک زاده - بنده عرضی ندارم در این قسمت

رئیس - آقای روحی هم که نیستند. آقای دشتی

دشتی - آقای شریعت زاده چشم بسته غیب میگویند

بنده خودم در کمیسیون بودم صحبت کردیم تمام اعضاء

کمیسیون هم الان حاضرند آنوقت در کمیسیون همچو

نظری نبوده است پس بنده اختراع کرده ام از خودم؟ صورت

جلسه کمیسیون الان حاضر است آقای طهرانی و ملک

مدنی حاضرند اصلاً ماده ۳۶ در لایحه دولت نبود این را

بعد آوردند در کمیسیون هم کسی ماده ۳۶ را پیشنهاد نکرد

و از آن روز بعد هم دیگر کمیسیون تشکیل نشده است آقای

وزیر عدلیه - آقای دشتی همانطور که فرمودند این را از

خودشان اختراع نکردند تصدیق فرمائید که بنده هم از خودم اختراع

نکرده ام در ماده ۱۸ در کمیسیون تعبیر مختلفی شد بعضی ها

میکفتند که مقصود دولت این است که باید اشخاصی که سابق

هم از مدارس بیرون آمده اند آنها هم باید مشمول باشند

این باید روشن شود و اگر خیر غیر از این هست اینهم

باید روشن شود بنده مذاکراتی کردم با وزارت جنگ

آقایان هم میدانند با آقایان مذاکراتی شد بالاخره دیدم

نظر همین است که بنده مذاکره میکنم و باید بهمین شکل

هم بشود بنده پیشنهاد کردم و اطلاع هم دادم با کثرت

کمیسیون به آقایان تلفن کردم شمیران تشریف برده بودید

(دشتی - با تلفن مذاکره کردید؟) بله بله و بالاخره به

بنده اجازه دادند که این ماده را پیشنهاد کنم و این

ترتیب بشود بنابراین این همانطور که سرکار میفرمائید در

کمیسیون ماده ۳۶ نبود و سرکار اختراع نکردید بنده

هم اختراع نکردم بعد از این مذاکرات این را آوردیم

بشکل ماده ۳۶ نوشتیم و چون ماده اخیر بود مناسبتر

بود که در ته لایحه نوشته شود بنابراین این چنانکه عرض

کردم بنده چیزی از خودم اختراع نکرده ام و آقای دادور

هم نیامده اند یک چیزی را که اکثریت کمیسیون موافقت نکرده باشند بکمر تبه بنویسند و پایش را امضاء کنند بملازمه جنابعالی که در اصل قضیه موافق هستید چرا در جزئیات مذاکره میفرمائید.

رئیس - پیشنهادات قرائت میشود:

پیشنهاد آقای مؤید احمدی

بنده پیشنهاد میکنم در قسمت اخیر ماده ۳۴ جمله (سابق) حذف بشود و کلمه فوراً اضافه بشود.

مؤید احمدی - بنده در توضیحاتم عرض کردم راجع باین

مطلب دیگر توضیحات زیادی ندارم میترسم این آدم برگردد

و همان خدمت سابق را بهر سر بدهند این است که بنده استدعا

میکنم کلمه (سابق) حذف شود والا دچار اشکال خواهد شد

وزیر عدلیه - در این قسمت راجع به پیشنهاد آقای بنده

در قسمت کلمه سابق موافقم ولی در قسمت ثانی (فوراً)

تصدیق فرمائید جریان اداری یک ترتیبی دارد که بموجب

این کلمه می آید و میگوید الان باید مرا بپذیرید بلافاصله

و یک پیشنهاد دیگری هم یکی از آقایان محترم تهیه کرده

بودند که با بنده مذاکره کرده بودند که بنده موافقم و

نظر آقای مخبر محترم را هم جلب کردم راجع بمستخدمین

جزء هم هست که آنها هم اضافه شود بنا بر این کلمه فوراً را

جنابعالی از پیشنهادتان بر دارید کلمه (سابق) را هم

بنده حذف میکنم و تمنا میکنم پیشنهاد دیگر هم که عرض

کردم قرائت شود

رئیس - پیشنهاد آقای اعتبار

پیشنهاد آقای اعتبار

بجای ماده ۳۴ شرح ذیل را پیشنهاد میکنم

مدتی را که مستخدمین رسمی و مستخدمین جزء قبل

از تاریخ اجرای این قانون انجام خدمت نظام وظیفه نموده

و با بعداً

وزیر عدلیه - انجام خدمت نظام وظیفه

مؤید احمدی (منشی) - انجام خدمت نظام وظیفه نموده

و با بعداً بنمایند جزء خدمت آنها محسوب شده و وزارتخانه ها

و ادارات مربوطه مکلفند آنها را پس از دوره خدمت نظامی

بخدمت خود بپذیرند و همینطور مستخدمین دیگر

ادارات که برای این قانون بخدمت نظام وظیفه دعوت میشوند پس از خاتمه خدمت تحت‌السلّاح برای اشتغال بخدمت سابق خود با خدمات دیگر دولتی بر سایرین مقدم خواهند بود

اعتبار - بنده توضیح زیادی ندارم برای اینکه يك قسمت از مستخدمین دولت را ما رعایت کرده بودیم که اینها بعد از اینکه خدمت تحت‌السلّاح کردند بعد ویلان نباشند ولی مستخدمین جزء را بنظر نیساورده بودند که در اینجا باین ترتیب پیشنهاد شده است و حالا با اینکه کلمه سابق را بنده موافق نبودم برداشته شود ولی چون نظر آقای مؤید احمدی این بود بنده از پیشنهاد برداشتم

رئیس - آقای مؤید احمدی هم توافق میکنند پیشنهاد شان را استرداد میکنند و با پیشنهاد شما موافقت میکنند **وزیر عدلیه** - اگر اجازه میفرمائید یکمرتبه دیگر پیشنهاد خوانده شود.

(مجدداً بشرح ذیل قرائت شد)

مدتی را که مستخدمین رسمی و مستخدمین جزء قبل از تاریخ اجرای اینقانون انجام خدمت نظام وظیفه نموده و یا بعداً بنمایند جزو مدت خدمت آنها محسوب شده و وزارتخانه ها و ادارات مربوطه مکلفند آنها را پس از دوره خدمت نظامی بخدمت خود بپذیرند و همینطور مستخدمین دیگر ادارات که برای این قانون بخدمت نظام وظیفه دعوت میشوند پس از خاتمه خدمت تحت‌السلّاح برای اشتغال بخدمت سابق خود یا خدمات دیگر دولتی بر سایرین مقدم خواهند بود

وزیر عدلیه - بنده موافق هستم ولیکن البته درست مطلب بر خودمان روشن است. در قسمت مستخدمین رسمی بطوری است که در خود خبر هم هست یعنی باید که جزو مدت خدمتشان محسوب شود و بعد از اینکه از خدمت تحت‌السلّاح خارج شدند بخدمت بپذیرفته شوند مجدداً و در قسمت مستخدمین جزء هم همین حال را دارد از

عمومی و از جهت دیگر با سعادت و اقتدارات مملکت بعلاوه اغلب قوانینی که بمجلس میاید و میگردد مربوط بطبقه عامه است و این لایحه که آورده اید مخصوصاً مربوط بطبقه فاضله و علمای مملکت است و در این چند روز هم نه لایحه پیشنهاد شده و در کمیسیون مورد بحث و مذاکره بود اتفاقاً یککده از آقایان فارغ التحصیل ها و اطباء که خصوصاً بنده را ملاقات کردند و مذاکرات زیادی در اطراف این قانون با آنها کردیم و خصوصاً چون یککده از اطباء و همکارها که مشغول کار هستند انتظار يك استمداد و مساعدتهائی را دارند و بنده هم که سمت همکاری با آقایان و نمایندگی دارم این است که يك توضیحاتی میدهم و آن ماده اخیری که دولت برای توضیح مطلب اضافه کرده است در حقیقت میشود گفت يك توضیحی است برای مباحثات کمیسیون و يك ماده خاصی نمیشود تلقی کرد و در نتیجه یککده زیادی از محصلین که مشغول تحصیل هستند با اینکه تحصیلاتشان را تمام کرده اند و چند سال است مشغول کار هستند باید بیابند و داخل عمل پراقتخار نظامی بشوند و انجام وظیفه قانونی و وطنی خودشان را بنمایند بعقیده بنده مادامی که در دنیا اصول اخلاقی و علوم نتوانسته است مزیت بشر را تأمین و حتی ملک متمنن دنیا هم از برای پیشرفت مقاصد خودشان متکی بقوای نظامی هستند مسلم است يك دولتی که میخواهد سرفراز باشد آقا باشد طوق رقیب و عبودیت دیگران را برگردن نهد باید مجهز باشد و حاضر برای دفاع از مملکت خودش باشد اگر غیر از این بکند يك ملت است که قابل دوام و حیات نیست من در این زندگانی بیست و چند ساله که در این مملکت بعد از خاتمه تحصیلاتم کرده ام این اظهاری را که می‌کنم همیشه بر طبق عقیده می‌کنم و بهترین امتحان این است و آقایان رفقا هم شاهدند که آن روزی که این مملکت در خطر بود بنده لباس سربازی پوشیدم و مهبیای جنگ شدم پس عرایضی که میکنم از روی ایمان است و همینطور

که آقای داور فرمودند حفظ مملکت بیشتر بعهد طبعه فاضله مملکت است که بالاخره همین اشخاص تحصیل کرده هستند که هیئت مدیره مملکت را در آتیه تشکیل خواهند داد و در رأس مملکت قرار خواهند گرفت البته بیشتر وظیفه اینهاست که در مدافعه وطن بکوشند و بعلاوه يك نکته را باید متذکر شد و آن این است که این دو ماده باید اضافه شود یا باید اصلاً قانون نظام وظیفه برداشته شود برای اینکه وقتی ما یککده زیادی سرباز احتیاط تهیه میکنیم مثل این است که در يك مدرسه عده زیادی شاگرد باشد اما معلم نداشته باشند و از این صاحبمنصبان در واقع برای قسمت اکتیف هم کافی نیستند برای اینکه بتوانند مشق های نظامی یا احتیاجاتی که در موقع ضرورت پیش می‌آید از برای احتیاط بنمایند زیرا باصطلاح اینها حالارزرو هستند و آماده هستند خدمت نظامشان را انجام داده‌اند و بنده امیدوارم که این روح سلحشوری و نظام روز بروز در افراد این مملکت بیشتر بشود زیرا بهترین صفات برای يك ملت است که میتواند موفق باصلاحات مملکت بشود و بهترین دلیل این است حالا بنده در اینجا نمیخواهم تاریخ بگویم بدستیهائی که از صدسال اخیر بواسطه نداشتن قوه در این مملکت پیش آمد کرد و تعدیاتی که اجانب کردند و قشون اجنبی وارد در این مملکت شد و کرد آنچه کرد اگر بخوام بگویم روضه خوانی کرده‌ام از آنطرف موفقیتیهائی که از چند سال باینطرف در نتیجه تأسیس قشون مملکت بدست آورده است بعقیده بنده کافی است از برای اینکه تا چه اندازه این قوه در مملکت اهمیت دارد و البته برای حیات و معاش مملکت چه قدر قوه دفاعیه و تأمینیه لازم است از اشخاصی که طرفدار معارف و مدارس هستند شنیده میشود که ممکن است این دو ماده يك قدری ضرر به بسط معارف و تحصیلات متوسطه و دوره عالی بزند این است که بنده در این جا عرض میکنم تأسیس مدارس و معارف در بلوچستان و در صحرائی ترکمان بدون قوه مقتدره و قوه نظامی غیر

کسانی هستند که همه ساله يك وسايلي يك وساطتی متبیت می‌شوند برای اینکه معاف شوند از خدمت نظام وظیفه همه می‌شنیدیم و همه میدانیم که بعضی از این وسائل در دسترس همه نیست یا اینکه خوشبختانه مرخص نیستند اولاد منحصر بفرد نیستند و فقط چیزی که در دسترس عموم است مسئله ازدواج است و دیده‌ایم جوانانیکه هیچگونه ماده علمی اخلاقی صحی و بالاخره رشد حقیقی برای عمل ازدواج که يك کار مقدسی است و باید تحت شرایط خوبی تأمین شود ندارند و فقط برای فرار از خدمت نظام وظیفه تأهل اختیار کرده‌اند و اینکار موجب يك فساد خیلی خیلی زیادی شده است و بعد هم زن‌هاشان را طلاق داده‌اند و يك کارهای خیلی زشتی نموده‌اند که در این جا شایسته نیست ذکرش. قسمت دیگری را که میخواستم بطور سؤال عرض کنم این است که اشخاصی هستند که در همین امسال در وسط مه‌ماه البته باید مطابق این قانون احضار شوند برای خدمت نظام وظیفه البته يك عده از قضات ما هستند در قسمت عدلیه خودمان و کسان دیگری هستند که در حوزه عدلیه مشغول کارند عبارت از لیسانس‌هایی هستند که مدارس حقوقی داخله و خارجه را تمام کرده‌اند و امروز آمده‌اند و حوزه قضائی مملکت را تشکیل میدهند بنده نمیدانم در عمل احضار يك عده از اینها چه صورتی پیدا خواهد کرد و همینطور در قسمت اطباء يك اشخاصی داریم که اتفاقاً از همین جوانهایی هستند که در ظرف این چندساله تحصیلاتشان را تمام کرده‌اند این است که میخواستم این قسمت را توضیح فرمایند که بچه شکل خواهد بود و عمل بچه نحو پیش میرود

وزیر عدلیه - چون آقا موافق هستند و این يك پیشنهادی است داده‌اند بنده محتاج بمقدمات زیاد نیستم و مباحثاتی را هم که از اهل علم خدمتشان رسیده‌اند امیدوارم راجع باین بوده است که قانون درست روشن نیست و تکلیفشان معلوم نبوده است که ما باید برویم خدمت کنیم یا نه. عرض کردم تکلیف است از برای کسیکه رفته است تحصیل کرده است باید بگوید من چون رفته‌ام تحصیل کرده‌ام و حاضر نیستم خدمت نظامی

ممکن است و در تحت تأثیر همین قوه بوده است که معارف مانرقی کرده‌است و در قاطی که مردمش نیمه وحشی بوده‌اند توسعه پیدا کرده است این جا دولت قرعه را بکلی رد کرده است و بنده عقیده ندارم. وقتی که يك عده محتاج نبودند آن عده بطور قرعه خارج می‌شدند و بالاخره آمده است اضافه کرده است اشخاصیکه در برتر سجل احوال گرفته‌اند آنها مقدم باشند و اخذ قرات از این طبقه زودتر بشود تا آن کسانیکه قبلاً سجل احوال گرفته‌اند و بنده چون بمسائل اجتماعی خیلی عقیده دارم این است که پیشنهاد کردم عوض اینکه سجل را اساس و پایه قرار بدهند این اصل را قرار بدهند که اشخاص بیکار که در مملکت و بلان و سرگردان هستند آنها را برای خدمت نظامی جلب نمایند اگر دو نفر باشند یک نفر بیکار و يك نفر با کار بالاخره هیچ دلیلی ندارد که ما آن با کار را از در بد کان برداریم سرباز کنیم و این شخص هم بیکار باشد و کل و زحمت بر مملکت باشد و بعد هم در صورتیکه هر دو با کار باشند آن کسیکه کارش برای جامعه نافعتر است آن را کنار بگذارند و آن کسیکه فقع کارش کمتر است جلب نمایند مثلاً يك نفر در صحنه عمومی دارد خدمت میکند با يك نفر که آلت ساز درست میکند بعقیده بنده آن کسی که کارش طرف احتیاج جامعه است و فقعش برای جامعه بیشتر است آن را باید کنار گذارد و آن کسیکه طرف احتیاج جامعه نیست سرباز کرد. و اما قسمت دیگری که وقت آقایان را تلف میکنم راجع است باین که در یک قسمت این جا اشخاص متأهل را متذکر شده‌اند و یکی از مسائل معافیت است تا یکدرجه برای نظام وظیفه نسبت به آنهایی که متأهل نیستند خیلی جای تعجب است که بنده اینجا پیشنهاد کنم در صورتیکه برای فرار از خدمت نظام وظیفه نباشد یعنی خوبست که قید بشود بشرط اینکه اشخاص برای معافیت از خدمت نظامی تأهل نکنند و تملتش این است که آقایان امتحاناتی کرده‌اند و این لایحه را تقدیم کرده‌اند متأسفانه بنده در عمل می‌بینم که خیلی سوء استفاده شده است یعنی در جامعه

بکنم و مباحثه کند در این که ندهد انشاء الله مشمول نیستم بنده امیدوارم اینطور نباشد زیرا مسئله روشن است اما راجع باین که کسانی را انتخاب کنیم که بیکار باشند و البته این در موقعی است که عده که طرف احتیاج است نسبت بعده که مشمول هستند کمتر باشند. میفرمایند بیکارها این پیشنهاد را در کمیسیون هم فرمودند ولی بنده مسئله را خیلی مشکل میدانم برای اینکه اولاً قضاوت مسئله که به بینیم که این شخص بیکار است یا خیر خود این همچو کار آسانی نیست. اما همین طور که میفرمائید اشخاصی برای فرار از این کار می‌روند زن می‌گیرند برای اینکه يك معافیت نسبی داشته باشند خوب همانطور هم می‌روند در يك دکانی بدون جیره و مواجب می‌روند آنجا شاگرد میشود چند روزی هم آنجا میماند متصل هم که نمیشود مواظب بود که به بینیم این آدم مشغول کار هست یا نه هم بنظر انواع واقسام قلبیاتی که میشود و این کار دیگر مشکلتر میشود وقتی که بخواهیم قضاوت کنیم به بینیم این دو نفر که کار دارند کدام يك کارشان از برای جامعه مفید تر است این مسئله تشخیص فوق تصور است. باور فرمائید هر کسی کار و شغل خودش را بهترین کارها میدانند نویسنده معروف (مولیر) البته در کتابش خوانده‌اید که در آنجا این معلمینی که آمده‌اند از برای درس دادن شخصی که آن موضوع را نوشته هر کسی آن کار خودش را بهتر میدانند و بالاخره بدلائل زیاد هر کس ثابت میکنند که مثلاً اگر علم رقص نباشد (آن کسیکه معلم رقص است) آواز نباشد (آن که معلم آواز است) علم ادبیات نباشد (آنکه معلم ادبیات است) فلان طور میشود و بالاخره هر کسی هر کاری که دارد کار خودش را مفید میدانند و بآن کار علاقه دارد و آن کارش را مهم میدانند از برای جامعه. بنده واقعاً نمیتوانم فرض کنم که وجود يك نفر طبیب (اگر مثلاً امر دائر شد بر اینکه منحصر بفرد شده مثل حالا) مفید تر است برای مملکت یا وجود بکنفر آهنگر در يك موقع معین یا وجود یککنفر

دوا ساز یا وجود يك نفر کناس و بالاخره اینها تمام شغل هائی است که جامعه میتواند بوجود آنها منظم شود و این يك موضوعی نیست که تشخیص ممکن باشد البته بنده و آقا باشیم بنده میگویم در درجه اول اشخاصیکه وجودشان برای جامعه مفید است اشخاص پرچانه سیاست مآب مثل بنده است آقا هم خواهید فرمود که طبیب ولی این مسئله غیر از این است که حقیقت امر این باشد پس خواهش میکنم آقا هم در این قسمت موافقت فرمایند و بگذارند همینجوری که هست بگذرد و اما راجع بان قسمت تاهل که فرمودند کسانیکه تاهل اختیار میکنند میکنند برای اینکه معافیت نسبی تحصیل میکنند این را هم بنده عملی نمیدانم برای اینکه شما فکر فرمائید اثبات قضیه را این جا مینویسد کسانیکه در سال خدمت تاهل اختیار کرده‌اند اگر کسی آمد در سال خدمت تاهل اختیار کرد پس فردا گنت من کفیل عائله ام هستم او را نمی‌پذیریم ولی اگر کسیکه سال پیش از این رفته است تاهل اختیار کرده است شما چطور ثابت میکنید که اساس این تاهل روی فرار از نظام وظیفه است یا يك چیزهای دیگری هم هست پس این قسمت خیلی مورد اشکال است اما قسمتی را که فرمودید که ممکن است يك عده زیادی از اطباء از اشخاصیکه دارای تحصیلات هستند و دارای تصدیقنامه هائی هستند بنده تصور نمیکنم در ادارات ما باین اندازه اشخاصیکه مطابق این قانون مشمول بشوند باشند. حالا فرض فرمائید ما قضات خیلی مهمی که داشته باشیم و در مقامات عالی هستند قسمت سنشان اساساً بیشتر از اینهاست. اگر چند نفر هم باشند در پارکها و قسمت‌های کوچک خود بنده خیلی سعی خواهم کرد که آنها زودتر بروند خدمت نظام وظیفه شان را بکنند و عده هم بهشان میدهم که وقتیکه بر گشتند کارشان را بهشان بدهم با يك مقام خیلی مهمی و در هر حال اختلالی ایجاد نخواهد کرد و آقا آسوده باشند

ملك زاده - بنده مسترد میدارم

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - پیشنهادی آقای مؤید احمدی کرده اند آخرین پیشنهاد است فرائت میشود پیشنهاد میکنم در فقره اول از ماده ۱۶ دو کلمه فتوی علاوه شود

رئیس - بفرمائید

مؤید احمدی - عرض کنم اینجا در نظر گرفته اند علماء مجاز از مراجع تقلید و بنده زقتی لایحه را مطالعه کردم دیدم برای اینکه اهل تسنن را در نظر گرفته بودند فتوی و مفتی را هم گذارده بودند ولی حالا در این لایحه می بینم که این دو کلمه افتاده از این جهت بنده پیشنهاد کردم در دو جا این دو لفظ اضافه شود

وزیر عدلیه - بنده موافقم

مخبر - بنده هم قبول می کنم

یکی از نمایندگان - اینها مرادف هستند

رئیس - رأی میگیریم بجموع قانون اصلاح قانون نظام وظیفه با دو فقره اصلاحی که از طرف آقای اعتبار

و آقای مؤید احمدی شده و آقایان مخبر و وزیر عدلیه هم قبول کردند آقایان موافقین قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد.

۵ - تقدیم بکفقره لایحه از طرف آقای معاون وزارت مالیه]

رئیس - آقای معاون وزارت مالیه

معاون وزارت مالیه - چون عملیات دفع ملخ هنوز تمام نشده است يك لایحه ایست از برای معاف بودن ادوات و اشیائیکه از برای دفع ملخ وارد شده است از حقوق کمرك و سایر عوارض و چون موقعش است و فوریت دارد از این جهت لایحه اش تقدیم میشود

۶ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه]

رئیس - اگر موافقت میفرمائید جلسه را ختم میکنیم جلسه آینده سه شنبه ششم مهر ماهه ساعت قبل از ظهر و مخصوصا دستور لوابیح متعلق بوزارت مالیه (مجلس نیمساعت بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

اعتبار ساختمان ده محبس در ولایات و تفاوت قیمت ملبوس اداره نظمی در سال ۱۳۱۰

ماده واحده - مجلس شورای ملی سی و پنج هزار تومان اضافه اعتبار برای ساختمان ده محبس در ولایات و هیجده هزار تومان اضافه اعتبار برای تفاوت قیمت ملبوس اداره نظمی در سال ۱۳۱۰ تصویب مینماید که از محل ذخیره قران مملکتی پرداخته شود

اینقانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه سی ام شهریور ماه یکهزار و سیصد و ده شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

اصلاح قانون خدمت نظامی

ماده واحده - بجای قسمتی از مواد قانون خدمت نظامی مصوب ۱۶ خرداد ۱۳۰۴ مواد ذیل تصویب میشود:

بجای ماده ۴ - مملکت ایران مطابق تشکیلات قشونی بنواحی سربازگیری منقسم شده و افراد وظیفه در مراکز حوزه های سربازگیری خود بخدمت احضار و مطابق نظریه وزارت جنگ به قسمت های قشونی تقسیم می شوند.

بجای ماده ۵ - در تمام نواحی سربازگیری بموجب پیشنهاد وزارت جنگ و تصویب هیئت وزراء و صدور فرمان هماهنگی عمل سربازگیری از ۱۵ مهر ماه هر سال شروع و تا آخر آذرماه همان سال خاتمه خواهد یافت.

بجای ماده ۶ - در سه ماهه آخر هر سال دفاتر احصائیه و سجل احوال هر ناحیه سربازگیری صورتی از کلیه افرادی که در سال آتی بسن سربازی میرسند و در ثبت حوزه های جزء میباشد از دفتر سجل نفوس آن محل استخراج و بنواحی سربازگیری تسلیم و نواحی سربازگیری پس از تطبیق صورتهای مزبور با دفاتر نفوس محل بوسیله رؤسای مافوق خود بوزارت جنگ ارسال میدارند.

تبصره - تهیه و تحویل صورت های مزبور بنواحی و تطبیق آنها با دفاتر نفوس و ارسال بوزارت جنگ نباید از ماه آخر سال تجاوز نماید

بجای ماده ۷ - وزارت جنگ پس از وصول صورتهای مزبور در فروردین ماه هر سال عده نفراتی را که در آن سال لازم خواهد داشت با تعیین تقسیم آن به نواحی باضافه صدی بیست برای کشور احتمالی معین کرده و برای نواحی سربازگیری و حوزه های قشونی ارسال خواهد نمود.

بجای ماده ۸ - مادامیکه احتیاجات قشونی کمتر از میزان افرادی است که باید برای خدمت نظامی احضار شوند افراد لازم برای احتیاجات وزارت جنگ بترتیب ذیل از بین واجدین شرایط خدمت نظامی معین خواهد شد.

۱ - غیر متأهل ۲ - متأهل بدون اولاد ۳ - متأهل با اولاد . برای تأمین احتیاجات قشونی افراد وظیفه طبقه اول مقدم بر طبقه ثانی و طبقه ثانی مقدم بر طبقه ثالث خواهد بود در صورتیکه تعداد هر طبقه اضافه بر احتیاج بوده باشد افراد لازم از بین آنها مطابق تقدم تاریخ ولادت انتخاب و به بقیه موقتاً مرخصی خانه داده می شود.

بجای ماده ۹ - در صورتیکه انتخاب از بین افرادی باید بعمل آید که تاریخ روز و ماه تولد آنان در اوراق سجلی ذکر نشده یا ذکر شده و تاریخ تولدشان یکروز باشد تقدم با کسانی خواهد بود که نسبت با افراد دیگر ردیف خود دیرتر ورقه سجل گرفته اند.

بجای ماده ۱۰ - افراد در چهار سال دوره احتیاط پس از سه سال اول احتیاط یکمرتبه و ذخیره مقدم هر دو سال یکمرتبه و افراد ذخیره تالی هر سه سال یکمرتبه در حوزه خود برای مدت یکماه مشق نظامی باید حاضر شوند موعد و ترتیب آن مطابق نظامنامه که وزارت جنگ تهیه خواهد کرد معین خواهد شد
بجای ماده ۱۱ - اشخاصیکه در سن سربازی و یا بعد از آن بخواهند داخل خدمت دولتی یا اجتماعی یا مشاغل آزادی که مستلزم اجازه رسمی دولت است بشوند باید تصدیق انجام خدمت تحت السلاح و یا معافیت از خدمت نظامی را در دست داشته باشند و بدون اوراق مزبور دوائر کشوری و مؤسسات از قبول آنها باید خود داری نمایند

بجای ماده ۱۳ - اشخاصیکه قبل از رسیدن سن سربازی داور طلبانه دو سال تحت السلاح خدمت نموده اند پس از خاتمه خدمت تحت السلاح جزء ذخیره محسوب خواهند شد مشروط باین که پس از رسیدن سن لا اقل هیجده سالگی شروع بخدمت کرده باشند

بجای ماده ۱۵ - کسانیکه از خدمت نظام وظیفه عمومی بواسطه علل مزاجی بتصدیق دو نفر از اطباء نظامی که عدم استعداد آنها را برای خدمت نظامی تصدیق نمایند معاف میباشند :

۱ - نابینا از يك یا دو چشم

۲ - قوزی

۳ - کر

۴ - لال

۵ - شل و چلاق

۶ - یکدست

۷ - فاقدین شست و سیاه دست راست

۸ - اشخاص قصیر القامه که قد آنها از يك کتزو نیم کمتر باشد

۹ - اشخاص مسلول و مبتلای بامراض غیر قابل علاج

۱۰ - معیوبین از چشم که از عهده خدمات نظامی بر نیایند

تبصره ۱ - اشخاص ضعیف البنیه یا مرضی قابل معالجه قبل از رفتن بخدمت تحت السلاح بخرج دولت معالجه خواهند شد

تبصره ۲ - در صورتیکه دو نفر طبیب نظامی در محل تشکیل مجلس سرباز گیری حاضر نباشند وظیفه مذکور در فوق بدو نفر طبیب غیر نظامی که از طرف اداره نظام وظیفه معین میشوند محول میگردد
بجای ماده ۱۶ - کسانیکه بواسطه موقعیت خود از خدمات نظامی معاف میباشند:

۱ - حکام شرع مجاز باجتهاد یا فتوی از مراجع تقلید یا فتوی و علماء درجه اول مذاهب زرتشتی و کلیمی و مسیحی و مدرسین علوم معقول و منقول

۲ - یکانه پسر هر مرد یا زنی که بواسطه علت مزاج از اداره امر معاش خود عاجز و کفالت بر عهده آن پسر باشد در تمام مدت کفالت

۳ - پسر دوم هر مرد یا زنی که يك پسرش در خدمت تحت السلاح بوده و در صورت داشتن پسر سوم آن پسر بسن هیجده رسیده باشد

۴ - پسر هر مرد یا زنی که يك پسرش بموجب قانون نظام وظیفه بخدمت احضار و در خدمت وفات کرده باشد در صورتیکه آن مرد یا زن پسر دیگری هم داشته باشد این معافیت تا زمان رسیدن پسر دیگر به سن ۱۸ سالگی خواهد بود .

۵ - هر جوانی که نفقه ده يك خانواده بوده و در محل پدر یا برادر پدر زن یا برادر زنیکه وضعیت اعاشه آنها اجازه کفالت امور خانواده مشمول را بدهد نداشته باشد مادام که این وضعیت باقیست

مشمولی که در سال احضار بخدمت تأهل اختیار کند حق معافیت از خدمت سربازی را بعنوان ضرورت تکفل از عیال خود نخواهد داشت

۶ - دو نفری که مشترکاً کفیل يك یا چند خانواده باشند و در يك سال هر دو برای خدمت سربازی دعوت شوند آنکه بیشتر بعائله کمک میکند مادام که این وضعیت باقی است از خدمت معاف خواهد بود

۷ - یکی از دو پسر پدر یا مادریکه هر دو در یکسال بخدمت نظامی احضار میشوند با انتخاب پدر و در صورت نبودن پدر با انتخاب مادر برای مدت دو سال معاف خواهد بود .

۸ - بطور کلی مطابق مقررات فقره ۷ این ماده از دو پسر یکی معاف و مطابق مقررات فقره ۳ و ۴ از سه پسر در صورت رسیدن پسر سوم بسن ۱۸ سالگی و یا بودن يك پسر در خدمت نظامی بکنفر معاف و از ۴ پسر نیز بکنفر و از پنج پسر دو نفر معاف خواهد بود

۹ - هر جوانی که کفیل معیشت منحصر بفرد پدر یا مادر جد یا جدّه پیر و علیل از کار افتاده خود باشد مادام که حال بدین منوال است

تبصره - در صورت ادامه تکفل مقرر در فقرات ۲ و ۳ و ۴ و ۵ و ۶ و ۷ و ۸ و ۹ این ماده تا پنج سال متوالی در آخر پنجسال کلیه متکفلین بدون استثناء برای فرا گرفتن مقدمات تعلیمات نظامی برای ۴ ماه بخدمت نظامی احضار و پس از خاتمه آن مرخص و جزو ذخیره محسوب خواهند شد .

بجای ماده ۱۷ - محصلینی که در مدارس عالی و سیکل دوم متوسطه داخله یا خارجه مشغول تحصیل باشند و بسن سربازی برسند تا موقع اتمام و اكمال تحصیلات خود از خدمت نظامی معاف هستند

بجای ماده ۱۸ - مدت خدمت تحت السلاح دارندگان تصدیقنامه رسمی (دیپلم لیسانس و بالا) از مدارس

عالیه داخله یا خارجه فقط یکسال و دارندگان تصدیقنامه دوره کامل مدارس متوسطه داخله یا خارجه ۱۸ ماه خواهد بود.

تبصره - فارغ التحصیلان مدارس عالی و متوسطه مخصوص تشکیل کادرهای صاحبمنصبی احتیاط هستند و وزارت جنگ با تشکیل مدارس صاحب منصبی احتیاط وسائل نیل آنها را بمقام صاحب منصبی احتیاط در مدت خدمت تحت السلاح مقرر در این ماده فراهم خواهد نمود.

بجای ماده ۱۹ - طلاب علوم دینی در صورت اشتغال بتحصیل تا اكمال و خاتمه تحصیلات خود در صورتی که تحصیلات آنها مطابق مدارس عالی و یا متوسطه بوده باشد مشمول مقررات ماده ۱۷ و ۱۸ خواهند بود.

بجای ماده ۲۰ - برای اجرای مقررات ماده ۵ این قانون وزارت جنگ مقدمات جریان سربازگیری را در تمام مملکت از ۱۵ فروردین ماه تا آخر شهریورماه هر سال از حیث اعلان اسامی مشمولینی که در ۱۵ مهرماه آن سال باید خود را برای خدمت نظامی حاضر نمایند و رسیدگی بوضعیت مشمولین و تهیه و تکمیل اوراق آنها مگر مطابق فقرات ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹ ماده ۱۶ قانون خود را معاف میداند حاضر خواهد نمود که پس از صدور فرمان همایونی در احضار مشمولین بدون فوت وقت مجالس سربازگیری با اوراق متکفلین و اشخاص مذکور در ماده ۱۵ و -وابقی و مدارک آنها که قبلاً بوسیله حوزه های سربازگیری هر محل تهیه شده است رسیدگی و سربازان مسلم را بسربازخانهها اعزام و برای اشخاص واجد شرایط معافیت سند معافیت صادر نمایند.

بجای ماده ۲۱ - پس از صدور اوامر وزارت جنگ در باب احضار افراد بخدمت نظامی مامورین سربازگیری با صاحبمنصبان ساخلو که برای هر حوزه معین و از ۱۵ فروردین تا آخر شهریورماه هر سال اوامر اجرای مقررات ماده فوق میباشند با دفاتر مذکور در ماده ۶ بمراکز خود رفته با اطلاع مامورین کشوری اسامی کلیه افراد ساکن آن حوزه را که واجد سن سربازی شده و یا معافیت موقت آنها خاتمه یافته است اعم از مقیم یا مسافر با دفاتر نفوس تطبیق مینمایند که در روز معین بمجلس سربازگیری محل دعوت شوند.

کلیه افراد مذکور در فوق مکلف میباشند که در موعد معین در مجلس سربازگیری حضور بهم رسانند و در عوض مسافرتین و اشخاص علیل غیر قادر به حرکت باید پدر یا برادر یا یکی از اقوام نزدیک یا شخص دیگری را که به نمایندگی تعیین نمایند حاضر شوند.

بجای ماده ۲۲ - برای اجرای عمل سربازگیری در مرکز هر حوزه سربازگیری مجلسی مرکب از اعضاء مفصله ذیل تشکیل می شود:

(۱) حاکم و رؤسای مالیه - بلدییه - نظمییه - امنیه مدعی عمومی و سبج احوال محل در صورت بودن رؤسای مزبوره در محل.

(۲) از یک الی پنج نفر صاحب منصب با انتخاب فرمانده ناحیه سربازگیری و یک یا دو نفر طبیب نظامی.

در صورت نبودن طبیب نظامی در محل مطابق تبصره ۲ ماده ۱۵ رفتار خواهد شد.

(۳) پنج نفر از معارف و متمدین اهل محل که سه نفر از آنها عضو اصلی و دو نفر عضو علی البدل خواهند بود - يك نفر از اعضاء اصلی باید از طبقه علماء باشد.

انتخاب معتدین فوق بنظر حاکم و فرمانده ساخلو و رئیس حوزه سربازگیری محل بعمل می آید.

تبصره - در صورتیکه تشکیل مجالس سربازگیری در مدت مقرر در ماده ۵ در تمام مملکت غیر مقدور باشد

نواحی و حوزه های سربازگیری مکلف خواهند بود مجالس سربازگیری را به محض تهیه مقدمات یکی بعد از دیگری در طول سال تشکیل و به احضار افراد اقدام نمایند بطوریکه افراد آن سال در همان سال احضار بخدمت شوند.

بجای ماده ۲۳ - ریاست مجلس سربازگیری بمعهده حاکم و نظارت آن باریس حوزه سربازگیری محل و مسئولیت مشترک متوجه کلیه اعضاء آن خواهد بود.

بجای ماده ۲۵ - وظایف مجلس سربازگیری از قرار ذیل است:

۱ - امر دولت در احضار افراد بخدمت نظامی و مواردی که مطابق قانون از خدمت نظامی دائماً یا موقتاً معاف میباشند برای حاضرین قرائت می شود.

۲ - اسامی اشخاصی که در آن سال برای خدمت دعوت شده اند مطابق دفاتری که حوزه های سربازگیری استخراجاً طبق صورت های ارسالی دفاتر احصائییه و سبج احوال محل تهیه نموده اند يك يك بصدای بلند خوانده و حاضر و غایب معین شده و اشخاص حاضر معاینه گردیده آنگاه که قابلیت سربازی ندارند خارج و سند معافیت به آنها داده می شود.

۳ - به اسناد اشخاصی که مطابق فصل دوم این قانون معاف میباشند و طبق ماده ۲۰ قبلاً از طرف حوزه های سربازگیری با تحقیقات محلی تنظیم و تکمیل گردیده رسیدگی کرده پس از تصدیق حقانیت آنها در مقابل اسامی آنان در دفتر سربازگیری ذکر علل را نموده و سند معافیت به آنها میدهند.

۴ - اشخاصی که در دفتر اسامی نامشان ذکر شده ولی بواسطه مسافرت یا مرضی نتوانند حاضر شوند و نماینده فرستاده باشند از نماینده آنها تحقیقات لازم بعمل آمده علل عدم حضور و لیاقت و عدم لیاقت و معافیت و عدم معافیت آنها در مقابل اسمشان قید و سند مقتضی به نماینده آنها داده خواهد شد.

۵ - دفاتر اسامی که از طرف حوزه های سربازگیری تهیه و بمجلس سربازگیری تسلیم شده با دفتر نفوس محلی تطبیق و در صورت اختلاف علل و موجبات آن تحقیق شده و بر طبق آن تحقیقات عمل می شود و پس از اتمام عملیات دفاتر مذکوره بسته شده و باضای تمام اعضاء مجلس خواهد رسید.

۶ - پس از موضوع کردن معافین از خدمت نظامی عده مورد احتیاج از مجموع افراد قابل سربازی انتخاب و به بقیه افراد اضافه براهیجای خانه تا احضار ثانوی داده خواهد شد - بدیهی است در مرخصی افراد اضافه بر احتیاج طبقات سه گانه مقرر در ماده ۸ باید ملحوظ شود و طبقه سوم مقدم بر طبقه دوم و طبقه اول خواهد بود.

بجای ماده ۲۶ - رسیدگی بوضعیت افراد علنی و در حضور حاضرین در مجلس سربازگیری بعمل می آید.

بجای ماده ۲۷ - وضعیت هر يك از افراد باید در مقابل اسم آن شخص در دفتر صورت مجلس سربازگیری ثبت و به امضای رئیس دفتر و منشی مجلس سربازگیری برسد.

بجای ماده ۲۸ - در صورت اختلاف آراء بین اعضاء مجلس سربازگیری رأی اکثریت قاطع خواهد بود.

بجای ماده ۲۹ - اشخاصی که بدون عذر موجه در مجلس سربازگیری حاضر نشوند و یا نماینده نفرستند برای استنکاف از حضور در مجلس سربازگیری یا فرار پس از ثبوت تقصیر در محکمه اداری جلب بخدمت سربازی شده و در عوض دو سال سه سال تحت السلاح خواهند ماند.

تبصره - در صورت ثبوت عذر موجه برای غیبت محکمه اداری با مشمول مزبور مطابق مقررات قانونی رفتار خواهد نمود

بجای ماده ۳۱ - قانون خدمت نظامی مصوب ۱۶ خردادماه ۱۳۰۴ که بموجب قانون مجازات مجرمین در امور نظام وظیفه مصوب ۲۳ مردادماه ۱۳۱۰ نسخ شده ماده ذیل تصویب می شود:

محکمه اداری مذکور در ماده ۲۹ ریاست رئیس ناحیه یا رئیس حوزه سرانگیری و عضویت نماینده حکومت و سجل احوال و امیه و نظمیة محل در مراکز نواحی و حوزه ها تشکیل میگردد

بجای ماده ۳۲ - هر يك از افراد ذخیره که در مواقع احضار برای مشق نظامی بدون عذر موجه حاضر نشوند پس از ثبوت تقصیر در محکمه نظامی از يك ماه تا سه ماه محکوم به حبس میگرددند.

بجای ماده ۳۳ - حکم مذکور در ماده فوق در مورد افراد احتیاط نیز جاری است

بجای ماده ۳۴ - که بموجب قانون مجازات مجرمین در امور نظام وظیفه نسخ شده ماده ذیل تصویب میشود:

مدتی را که مستخدمین رسمی و مستخدمین جزء قبل از تاریخ اجرای این قانون انجام خدمت نظام وظیفه نموده و پابعداً بنمایند جزو مدت خدمت آنها محسوب شده و وزارتخانه ها و ادارات مربوطه مکلفند آنها را پس از دوره خدمت نظامی پخدمت خود پذیرند. و همینطور مستخدمین دیگر ادارات که بر اثر این قانون به خدمت نظام وظیفه دعوت می شوند پس از خاتمه خدمت تحت السلاح برای اشتغال بخدمت سابق خود یا خدمات دیگر دولتی بر سایرین مقدم خواهند بود

بجای ماده ۳۶ - این قانون از تاریخ دهم مهرماه ۱۳۱۰ بموقع اجرا گذارده می شود - اشخاصی که بموجب

قانون خدمت نظامی مصوب ۱۶ خرداد ۱۳۰۴ مشمول بوده اند از حیث معافیت تابع مقررات مواد ۱۵ - ۱۶ - ۱۷ - ۱۸ - ۱۹ این قانون خواهند بود

نظامنامه اجرای این قانون توسط وزارتین جنگ و داخله تدوین و پس از تصویب هیئت وزراء بوسیله وزارت جنگ بموقع اجرا گذارده خواهد شد.

این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه سی ام شهریورماه یکهزار و سیصد و ده شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر